

ДЕПСКА ГРАДИНА ПО ИЗКУСТВАТА
ХАСКОВО

Ул. "Петър Берковски" №7
e-mail- info-2601073@edu.mon.bg

тел: 038/62-27-43
моб: 0888123055

УТВЪРЖДАВАМ:
ДИРЕКТОР ДГИ

Tatiana
Valerievna
Ilieva

Digitally signed
by Tatiana
Valerievna Ilieva
Date: 2026.09.28
15:48:40 +03'00'

/Татяна Илиева/

Заповед № 539-12/15.09.2026 г.

**ПРОЦЕДУРА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ОБЩА
И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА
ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ**

**Детска градина по изкуствата,
гр. Хасково
учебната 2026/2027 година**

Приета на заседание на ПС №6 – Протокол №6/14.09.2026 г.

Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете и на разнообразието от потребности на всички деца чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред обучението и към създаване на възможности за развитие и участие на децата във всички аспекти на живота на общността.

Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование и се реализира в съответствие с принципите в чл. 3, ал. 2 ЗПУО. На децата в Детска градина по изкуствата (ДГИ) се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им.

Подкрепата за личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете. Общата подкрепа за личностно развитие се предоставя от учителите в ДГИ. Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя в зависимост от плана за подкрепа на детето, в който се определят конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие и необходимите специалисти за предоставянето на подкрепата.

За организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в началото на учебната година със заповед на директора се определя координатор, който координира работата на екипа за подкрепа за личностно развитие на децата и дейностите с педагогическите специалисти и с родителите във връзка с подкрепата за личностно развитие.

ПРОЦЕДУРА 1

I. Общата подкрепа за личностно развитие (чл. 14, ал.1) от Наредба за приобщаващото образование) в ДГИ, която е насочена към всички ученици в институцията, гарантира участието и изявата им в образователния процес и в дейността на детската градина и включва:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
2. допълнително обучение по образователни направления;
3. допълнително консултиране по образователни направления;
4. занимания по интереси;
5. библиотечно-информационно обслужване;
6. грижа за здравето;
7. поощряване с морални и материални награди;
8. дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
9. дейности за превенция на обучителните затруднения;
10. логопедична работа.

II. Общата подкрепа за личностно развитие за целите на превенцията на обучителните затруднения се изразява във включване на отделни деца в дейности, като:

1. допълнителни занимания с акцент върху обучението по български език, включително и с децата, за които българският език не е майчин;
3. логопедична работа.

Допълнителното обучение по т. 1 е насочено към деца:

- за които българският език не е майчин, или

➤ които имат продължително отсъствие по болест или не са постигнали очакваните резултати, заложили в ОН, както и за деца, които напредват при обучението или имат природни заложби;

➤ за които се препоръчва такова обучение в плана за подкрепа.

Потребностите от допълнителното обучение се определят от учителя в групата и координатора, а за децата със специални образователни потребности и за децата с изяви дарби – от екипа за подкрепа за личностно развитие на конкретното дете. Допълнителното обучение по ОН се провежда в учебни дни извън ОФПВ съгласно програмната система. Допълнителната подкрепа може да се провежда и по време на лятната ваканция.

За провеждане на допълнителната подкрепа директорът на ДГ уведомява родителите, които са задължени да осигурят присъствието на детето.

III. Превенцията на насилието и преодоляването на проблемното поведение (чл.26 от Наредба за приобщаващото образование) се изразява във включване на отделни деца в съответни дейности за въздействие върху вътрешната мотивация, както и оказване на психологическа подкрепа:

1. Обсъждане между детето и учителя с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му – в случай на необходимост от изясняване на възникнал конкретен проблем:

➤ учителят осъществява разговор с детето за установяване на причините, довели до възникването на проблема, при спазване на етичния кодекс на общността;

➤ учителят определя дейности, които да доведат до преодоляване на проблема, оказва подкрепа за осъществяването им.

2. Използване на посредник при решаване на конфликт в ДГИ – осъществява се от подготвен за разрешаване на конфликтни ситуации учител или психолог, който не е страна в конкретния конфликт и който посредничи между страните в конфликта с цел разрешаването му;

3. Консултиране на детето с психолог – по препоръка на учителите на групата:

➤ дейността се извършва след наблюдение на детето в процеса на обучението и в дейността на ДГ и установяване на необходимост от провеждане на консултации с психолог .

➤ консултациите се провеждат от психолога въз основа на потребностите на детето.

4. Създаване на условия за включване на детето в дейности за повишаване на социалните умения за общуване и за решаване на конфликти по ненасилствен начин;

5. Насочване на детето към занимания, съобразени с неговите потребности извършва се след наблюдение на детето в процеса на обучението и в дейността на ДГ и установяване на необходимост от насочване към занимания, съобразени с неговите интереси.

➤ Заниманията по интереси може да се провеждат чрез различни организационни педагогически форми – ателие по интереси, състав, ансамбъл, отбор и други, и включват съответни дейности.

6. Индивидуална подкрепа за детето от личност, която той уважава (наставничество) – осъществява от личност, която той приема и уважава и която е изразила съгласие за участие в индивидуалната му подкрепа;

➤ индивидуалната подкрепа на ученика може да бъде осъществена от друг учител от ДГИ, от лице от семейството, от близък на детето или от обществено изявена личност,

на която може да се има доверие или която представлява пример за него и спомага за развитието на силните му страни и за цялостното му личностно развитие.

➤ учителят организира осъществяването на индивидуалната подкрепа, за което информира родителите.

7. Участие на детето в дейности в полза на групата или ДГ, включително определяне на възможности за участие на детето в доброволчески инициативи – учителят съвместно с родителите избира конкретна дейност, определена в правилника за дейността на ДГИ, която да извърши в полза на институцията или групата:

➤ дейността в полза на ДГ или групата трябва да е съобразена с възрастовите особености и здравословното състояние на децата и да не унижава тяхното достойнство.

➤ определяне на възможности за участие на детето в доброволчески инициативи, се осъществява по желание на детето и родителите след избор на такива инициативи от детската градина.

8. Други дейности, определени в правилника за дейността.

За всички предприети дейности с децата за преодоляване на проблемното им поведение и за справяне със затрудненията им с приобщаването в образователния процес и в институционалната среда, с участието в дейността на институцията и с поведенческите им прояви се информира родителят, а за дейността по т. 6 се изисква и информираното му съгласие.

За дейностите по т.3,4,5,7 директорът на ДГИ въз основа на доклади на учители или др. специалисти и резултати от образователния процес издава заповед за определяне на децата и условията за провеждане на дейностите.

Родителят се информира за заповедта не по-късно от 7 дни преди началото на осъществяване на дейностите, както и за резултатите от изпълнението им.

Родителят е длъжен да съдейства и да подпомага учителите и другите педагогически специалисти при реализирането на дейностите.

При отказ от страна на родителя да съдейства и да подпомага реализирането на дейностите директорът писмено сигнализира дирекция "Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето за предприемане на действия при необходимост при условията и по реда на Закона за закрила на детето.

Директорът на дирекция "Социално подпомагане" уведомява директора на детската градина за предприетите действия по отношение на родителя в срок до 10 работни дни от предприемането им.

Дейностите се предприемат и се осъществяват независимо от предприетите действия по отношение на родителя.

СТЪПКИ ПРИ ОБЩА ПОДКРЕПА (ОП)

1. В началото на учебната година – определяне на координатор.

2. Информация от учителите:

- за деца от уязвими групи;
- за деца с обучителни затруднения;
- за деца с проблемно поведение;
- даровити деца.

3. Доклад от учителите до директора . /Вх.№/

4. Заповед за формиране на екип на директора.

5. Работна среща на координатора с учителите за събиране и обсъждане на информация за слабите и силните страни на детето:

➤ становище от учител/учители за обучителните затруднения.

➤ становище от учител/учители за даровитост.

6. Предложение от координатора до директора. /Вх.№/

7. Заповед на директора за дейностите по общата подкрепа.

8. Класният ръководител информира родителя със заповедта /срещу подпис на протокола и плана /до 7 дни, преди началото дейностите по ОП./

9. Родителят подписва информирано съгласие за дейностите по обща подкрепа.

10. Регулярни срещи за преглед на напредъка на детето – по преценка на екипа.

11. Резултати:

➤ постигнати цели – описват се и се прекратява общата подкрепа;

➤ частично постигнати цели – кои са постигнати и кои не са и причините да не се постигнат – описват се; определят се нови дейности за мотивация върху поведението на детето;

➤ не са постигнати целите – описват се причините да не се постигнат и детето се насочва към оценка на индивидуалните потребности от ЕПЛР за предоставяне на допълнителна подкрепа.

12. Общата подкрепа продължава 3 месеца.

ПРОЦЕДУРА 2

ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА.

Допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата се предоставя въз основа на извършена оценка на индивидуалните им потребности. Оценката се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие на детето, утвърден със заповед на директора на ДГИ за конкретно дете по чл. 187, ал. 2 ЗПУО.

Оценката на индивидуалните потребности на дете е процес на събиране и анализиране на специфична информация за неговото функциониране – силни страни, затруднения, потенциал за оптимално развитие, участие в образователния процес, възможности за реализация.

За извършването на оценката родителят представя следните документи:

1. заявление до директора;

2.статуси от проведени предварителни изследвания и консултации – психологични, логопедични, медицински, както и становище от специален педагог – при наличие на такива, в зависимост от потребностите на детето;

3.всички документи, съдържащи информация за здравословното състояние и социалното положение на детето, документи, издадени от съда, както и други документи, които имат отношение към обучението и образованието на детето, включително документи от др. детска градина, при наличие на такива;

4.протокол от специализирана по профила на заболяването лекарска консултативна комисия и/или решение на териториална експертна лекарска комисия (ТЕЛК), и/или на Национална експертна лекарска комисия (НЕЛК) с приложена лична амбулаторна карта, съдържаща информация за проведени изследвания, консултации, епикризи и други, които удостоверяват заболяването – при деца с хронични заболявания.

При извършването на оценката се вземат предвид и:

1. резултатите от ранното оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения;
2. документите от личното образователно дело на детето или ученика и материали от портфолиото на детето;
3. други документи при необходимост по преценка на екипа за подкрепа за личностно развитие на детето.

За извършването на оценката на индивидуалните потребности на деца с изявени дарби родителят представя и документи, удостоверяващи постиженията, класиранията на призови места на децата и др.

За извършването на оценката на индивидуалните потребности на ученик в българска образователна институция в чужбина може да се представят други документи освен, предвидени в действащото законодателството на страната, в която е открито.

Оценяването на индивидуалните потребности на дете, което не владее български език, се извършва на езика, който детето или ученикът владее най-добре, като при необходимост се ползва преводач, осигурен от родителя.

При необходимост, в случай че родителят не може да осигури преводач, съдействие за осигуряването му може да окаже регионалното управление на образованието.

Оценката на индивидуалните потребности на деца, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, се извършва от екипа за подкрепа за личностно развитие на детето от РЦПППО - Хасково, чийто състав включва психолог, логопед, ресурсен учител, а при деца с увреден слух или с нарушено зрение – и рехабилитатор на слуха и говора. Оценяват се познавателно развитие, комуникативни умения, социални умения, физическо развитие, адаптивно поведение, психични реакции, семейно функциониране.

Оценката на индивидуалните потребности на деца в риск се извършва от екипа за подкрепа за личностно развитие на детето, чийто състав включва координатора, РЦПППО и учителите в групата. Оценяват се рисковите и защитните фактори в ситуацията на детето и неговата среда.

Оценката на индивидуалните потребности на деца с изявени дарби се извършва от екипа за подкрепа за личностно развитие на детето, чийто състав включва учителите в групата, психолог, или от специалистите, които обучават или тренират ученика в център за подкрепа за личностно развитие, или в спортен клуб. Оценяват се конкретните области на изявените дарби и способности.

Оценката на индивидуалните потребности на деца с хронични заболявания се извършва от екипа за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика, чийто състав включва психолог, учителите в групата, медицинския специалист в здравния кабинет в сътрудничество с личния лекар на детето или ученика. Оценява се здравословното състояние на детето и влиянието му върху обучението.

При извършване на оценката може да участват и други специалисти извън посочените.

В случай че ДГИ не може да осигури някой от специалистите, както и когато за оценката на индивидуалните потребности на децата и учениците са необходими и други специалисти, директорът може да изпрати заявление за осигуряването им от регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, Държавния логопедичен център, център за подкрепа за личностно развитие, включително център за специална образователна подкрепа, специално училище за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:

1. работа с дете по конкретен случай;
2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
3. осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
4. ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се реализира от ДГ чрез план за подкрепа по чл. 187, ал. 3 ЗПУО, изготвен за конкретното дете.

Родителят се запознава с плана за подкрепа на детето, като му се предоставя копие от него при поискване и е длъжен да оказва съдействие за изпълнението на плана за подкрепа на детето.

Работата с **дете по конкретен случай** е метод, който цели гарантиране на индивидуален подход при предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето.

Работата по конкретен случай се основава на оценката на индивидуалните потребности и е насочена към децата в риск, а в някои случаи, определени от екипа, и към децата със специални образователни потребности и децата и учениците с изявени дарби.

Работата по конкретен случай се осъществява от екипа за подкрепа за личностно развитие при съгласуване и координиране на действията му с водещия на случая в отдела за закрила на детето.

Работата по конкретен случай включва:

1. формулиране на случая;
2. оценка на индивидуалните потребности на детето;
3. определяне на цели и действия, насочени към детето;
4. изготвяне на план за подкрепа;
5. взаимодействие и работа с подкрепящата среда;
6. оценка на резултатите.

Психо-социалната рехабилитация е комплекс от дейности на екипа за подкрепа за личностно развитие за подпомагане на децата със затруднения, увреждане или разстройство на тяхното психично здраве, а в някои случаи и на деца с изявени дарби, за постигане на оптимално ниво на самостоятелност и за придобиване и прилагане на умения, необходими за пълноценното приобщаване в системата на предучилищното и училищното образование. Предоставя се на отделно дете въз основа на оценката на индивидуалните му потребности. Водещ на случая на детето при предоставяне на психо-социалната рехабилитация е психологът. Дейностите за психо-социална рехабилитация, както и тяхната продължителност се предоставят и изпълняват съгласно плана за подкрепа на детето.

Рехабилитацията на комуникативните нарушения е комплекс от дейности за подпомагане на деца със затруднения, увреждане или разстройство на езика, говора, познавателните процеси и социалното поведение. Предоставя се на всяко дете с комуникативно нарушение въз основа на оценка от невропсихологично изследване и съобразно индивидуалните му потребности. Рехабилитацията на комуникативните нарушения се осъществява от логопед, а в някои случаи – и от психолог. Дейностите за рехабилитация на комуникативните нарушения и продължителността им се определят в плана за подкрепа на детето.

Детска градина по изкуствата предоставя **условия за равен достъп** до образование за децата и чрез осигуряване на:

- достъпна архитектурна и физическа среда - входни и комуникационни пространства, помещения и пространства за общо ползване, санитарно-хигиенни и спомагателни помещения,
- достъпност на информацията и комуникацията – достъп до видовете средства за информация и комуникация (телефони, компютри, интернет и други); достъп до информация за правата и задълженията на децата, за предлаганите дейности и програмна система и представянето им в достъпен формат; достъпност на познавателните книжки, и учебните комплекти чрез осигуряване на разумни улеснения според индивидуалните потребности на децата; достъпна мултимедийна образователна среда;
- достъп до учебните програми и учебното съдържание – предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата за осигуряване на непрекъснатост при прехода им през различните етапи и степени на образование, адаптиране на учебното съдържание съобразно индивидуалните потребности на децата със СОП;
- дидактически материали, методики и специалисти.

Ресурсното подпомагане се осъществява от ресурсен учител, и други педагогически специалисти, които са част от екипите за подкрепа за личностно развитие на децата със СОП.

Ресурсното подпомагане се провежда индивидуално съгласно плана за подкрепа на всяко дете със специални образователни потребности.

Ресурсното подпомагане включва:

1. адаптиране на учебното съдържание съобразно индивидуалните потребности на децата със специални образователни потребности;
2. осигуряване на помощни средства и технологии за пълноценно участие в образователния процес;
3. съвместна работа на учителите в групата и ресурсния учител при провеждането на педагогическата ситуация;
4. терапевтична подкрепа на деца със специални образователни потребности;
5. консултиране на учителите по отношение на изграждането на подкрепяща среда в училището и други образователни ресурси за децата със СОП;
7. обучение в полезни умения и подготовка за самостоятелен живот;
8. осъществяване на дейности в стаята на групата с цел приемане и приобщаване на децата и учениците със специални образователни потребности.

Ресурсното подпомагане може да бъде преустановено с решение на екипа за подкрепа за личностно развитие след преглед на напредъка в развитието на детето и/или постигане на целите в плана за подкрепа, и след подадено заявление от родителя.

Допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици с изявени дарби включва:

1. осигуряване на възможности за работа с дете с изявени дарби по конкретен случай и за допълнителна индивидуална работа за развитие и надграждане на изявените дарби;
2. осигуряване на възможности за ползване на подходяща физическа среда, обзавеждане, оборудване, материали и консумативи;
3. осигуряване на квалифицирани специалисти за допълнителна подкрепа в съответната Област – науки, технологии, изкуства, спорт;

4. осигуряване на възможности за участие в различни национални и международни изяви – състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други;
5. осигуряване на възможности за включване в програми и проекти, насочени към стимулиране на изявите и подобряване на постиженията на децата;
6. провеждане на летни академии, тематични семинари, дискуссионни клубове и други;
7. осигуряване на възможности за издаване на специализирана литература с практическа и теоретическа насоченост, включително разработки на учителите в ДГИ;
8. сътрудничество с висши училища, културни институции и Българската академия на науките за подкрепа на даровити деца;
9. морални и материални награди на деца и учители за отлични постижения или при достигане на призови места на национални и международни конкурси при условия и по ред, определени в ВПРЗ на ДГИ.

Допълнителна подкрепа се предоставя на деца с трайни способности и постижения в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, класирани на първите три места на общински, национални и международни изяви с конкурсен характер през предходната година.

Определя се от екипа за подкрепа за личностно развитие по предложение на учителя в групата или специалист в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта и се осъществява съгласно план за подкрепа, в който се определя и броят на часовете за допълнителна индивидуална работа.

ДГИ осъществява **подкрепа за успешен преход на децата** между отделните етапи и степени на образование

СТЪПКИ:

Старт: инициатива на учител и/или друг специалист, родител или координатор на ДГИ.

Стъпка 1

Екипът за подкрепа за личностно развитие в ДГИ се създава със заповед на директора за конкретно дете – със СОП, в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания, за всяка учебна година.

В състава на екипа задължително участват психолог, както и логопед. В екипа може да участва ресурсен учител, както и други специалисти според индивидуалните потребности на детето. В екипа може да се включват представители на органите за закрила на детето и на органите за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Екипът се ръководи от определения със заповедта на директора специалист от екипа. В работата на екипа на детето участва родителят, а при необходимост и представител от съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и/или от центъра за подкрепа за личностно развитие.

Екипът провежда общи срещи не по-малко от два пъти през учебната година – в началото на учебната година и в края. Родителят се запознава с датите на срещите. При възникнала необходимост заседание може да се провежда и извънредно.

Ръководителят на екипа отправя покана за участие на родителя преди провеждането на извънредното заседание с писмо, по имейл или в телефонен разговор. Задължителните три заседания са редовни, когато на тях присъстват всички членове на екипа. Решенията се вземат с мнозинство от повече от половината членове на екипа. Заседанията, които се провеждат извън определените три заседания, са редовни, когато на тях присъстват поне половината от членовете на екипа. Решенията се вземат с мнозинство от повече от половината от присъстващите членове на екипа в конкретното заседание. За всяко

заседание на екипа за подкрепа за личностно развитие се води протокол в хартиен или електронен вид, подписан от лицето, водещо протокола, и от директора.

Стъпка 2

Оценката на индивидуалните потребности на децата, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, се извършва в срок до 3 месеца от началото на учебната година, като продължителността на оценяването е най-малко 14 дни. Оценката на индивидуалните потребности на децата и учениците с изявени дарби, в риск и с хронични заболявания се извършва съобразно спецификата на всеки отделен случай, но не по-късно от 3 месеца от установяване на потребността от извършване на оценка.

Оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, може да се извършва и по всяко друго време през учебната година, ако се установи потребност от такава оценка, като продължителността на оценяването е най-малко 14 дни и се извършва в срок до 3 месеца от установяването на потребността.

Оценката на децата се извършва индивидуално от всеки специалист в екипа при отчитане на силните страни и възможностите за участие в образователния процес на детето.

Оценката на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата е функционална и се извършва съгласно Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика. Родителят писмено изразява в картата за оценка съгласието или несъгласието си с извършената оценка на индивидуалните потребности и с решението за предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето. Картата за оценка е неразделна част от личното образователно дело на детето в националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО) и се предава заедно с останалите негови документи при прехода му от една институция в друга в системата на предучилищното и училищното образование. На родителя се предоставя при поискване копие от попълнената Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето.

При несъгласие на родителя с оценката на индивидуалните потребности на детето със СОП, извършена в детската градина или, той може да подаде заявление до директора на съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование за организиране на повторна оценка на индивидуалните потребности на детето в 14-дневен срок от извършването на оценката от екипа за подкрепа за личностно развитие. Родителят посочва в заявлението мотивите за несъгласието си с оценката на индивидуалните потребности на детето със специални образователни потребности. В случаите на несъгласие на родителя с предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето, независимо че въз основа на оценките на индивидуалните потребности по ал. 1 е установена такава необходимост, и за предотвратяване на риска от отпадане от образование, директорът писмено уведомява дирекция "Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето с цел осигуряване на неговия най-добър интерес.

Директорът на дирекция "Социално подпомагане" в срок до 10 работни дни от получаването на уведомлението писмено информира директора на ДГ за предприетите действия.

В случаите на несъгласие на родителя с предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие институцията задължително организира предоставянето на дейности за обща подкрепа за личностно развитие на детето.

Оценката на индивидуалните потребности на деца, за които има индикации, че са деца в риск, включва оценяване на рисковите фактори за развитието на детето или ученика.

Оценяват се:

1. история на здравословното състояние на детето;
2. неблагоприятни условия в средата/ситуацията на детето;
3. стресови събития в живота на детето;
4. демографски фактори, оказващи влияние на развитието на детето.

Елементите на оценката включват:

1. индивидуални фактори в развитието – използва се Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето; отчита се и разбирането на детето за проблема;
2. фактори в средата на детето – отчитат се загубите и травматичните събития или събитията с негативно влияние върху развитието и обучението на детето;
3. подкрепяща среда – отчитат се обкръжението на детето, общността в детската градина, формирането на приятелства, участието в занимания по интереси и други.

За извършването на оценката на индивидуалните потребности на децата, които проявяват способности в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта и имат постижения, надвишаващи постиженията на техните връстници, се използва информация, предоставена от учители, родители, деца или получена след изяви на детето.

Картата за оценка на индивидуалните потребности съдържа следните компоненти:

1. оценка на функционирането на детето;
2. становище на екипа, извършил оценката на индивидуалните потребности, за необходимите ресурси за допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето;
3. определяне на спецификата на допълнителната подкрепа;
4. препоръка за ползване на други услуги, включително и на социални услуги, или за включване в други занимания.

Елементи на оценката:

1. общ здравен статус на детето, физическо развитие;
2. емоционално и социално развитие (игрови умения; отношения с връстници; отношения с възрастни; социално приемливо поведение; самооценка; ниво на независимост; поведение, съответно на възрастта; умения за самообслужване и самостоятелност; риск от нараняване; хиперактивност);
3. познавателно развитие (памет; внимание; мислене; интелект);
4. езиково и говорно развитие и комуникативни умения;
5. постижения в образователния процес;
6. семейни отношения (контакт с родителите или други членове от семейството, честота на контактите, качество на контактите; основни грижи и закрила; емоционална връзка и стабилност на отношенията в семейството; родителски стил на възпитание);
7. социална среда (семейна история; разширено семейство; жилищни условия; социални характеристики и ресурси на средата).

На родителя се предоставя при поискване копие от попълнената Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето.

При несъгласие на родителя с оценката на индивидуалните потребности на детето със СОП, той може да подаде заявление до директора на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование за организиране на повторна оценка на индивидуалните потребности на детето в 14-дневен срок от извършването на оценката

от ЕПЛР. В случаите на несъгласие на родителя с предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето, независимо че въз основа на оценката на индивидуалните потребности е установена такава необходимост, и за предотвратяване на риска от отпадане от образование, директорът писмено уведомява отдела за закрила на детето с цел осигуряване на най-добрия интерес на детето.

Директорът изпраща копие от протокола с оценката и решението на ЕПЛР за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето със СОП в регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование в 7-дневен срок от извършването на оценката за одобряване.

Оценката на индивидуалните потребности на деца, за които има индикации, че са в риск, включва оценяване на рисковите фактори за развитието на детето.

Оценяват се:

1. история на здравословното състояние на детето;
2. неблагоприятни условия в средата/ситуацията на детето;
3. стресови събития в живота на детето;
4. демографски фактори, оказващи влияние на развитието на детето.

Елементи на оценката:

1. индивидуални фактори в развитието – използва се Картата за оценка на индивидуалните потребности на детето; отчита се и неговото разбиране за проблема;
2. фактори в средата – отчитат се загубите и травматичните събития или събитията с негативно влияние върху развитието и обучението на детето;
3. подкрепяща среда – отчитат се обкръжението на детето, общността в ДГ, формирането на приятелства, участие в занимания по интереси и други.

Стъпка 3

Изготвяне на план за подкрепа на детето.

Планът за подкрепа включва:

1. целите, задачите и конкретните дейности за допълнителна подкрепа за личностно развитие;
2. описание на възможностите, силните страни и потенциала на детето за включване и участие в образователния процес и в дейността на училището;
3. определяне на вида и формата на обучение;
4. определяне на вида на допълнителната подкрепа и на конкретния срок за предоставянето ѝ;
5. определяне на конкретни образователни цели и очаквани резултати от обучението на детето;
6. определяне на начини за оценяване на напредъка на детето;
7. определяне на специални педагогически, терапевтични и други методи и средства за постигане на целите;
8. определяне на честотата на осъществяване на дейностите за допълнителна подкрепа;
9. описание на екипната работа с детето, на ролята и отговорностите на педагогическите специалисти и на родителя при предоставянето на допълнителната подкрепа;
10. описание на необходимите ресурси за допълнителната подкрепа и за ефективен преход между институциите или между отделните етапи и степени на образование и на координацията на работата с децата/учениците, които получават допълнителна подкрепа за личностно развитие;
11. определяне на часовете за ресурсно подпомагане – за дете със СОП.

Стъпка 4

Предоставяне на допълнителна подкрепа.

Краткосрочна е подкрепата, която въз основа на оценката на индивидуалните потребности на детето се предоставя за определено време в процеса на предучилищното и училищното образование, като:

1. за деца със **СОП** обхваща период от минимум 1 учебна година до максимум края на съответния етап от степента на образование;
2. за деца в **риск** обхваща времето на планираните дейности за работа по конкретния случай, която се осъществява в ДГ в сътрудничество с отделите за закрила на детето;
3. за деца с **изявени дарби** обхваща период от минимум 1 учебна година.
4. за деца с **хронични заболявания** обхваща периода, необходим за лечението на детето.

При необходимост срокът ѝ се удължава в зависимост от здравословното състояние на детето.

Дългосрочна е подкрепата, която обхваща повече от един етап от степента на образование, повече от една степен на образование или е за целия период на обучение на детето.

Стъпка 5

Проследяване на напредъка

Напредъка в развитието на детето се проследява на 2 пъти през учебната година и при необходимост се внасят промени в плана за подкрепа и в индивидуалните учебни програми след информирано писмено съгласие на родителя.